

Beslut

2015-11-30

Dnr 43-2015:4774

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Regionchef

ronnie.petersson@spsm.se

Beslut för förskoleklass och specialskola

efter prioriterad tillsyn i Åsbackaskolan
belägen i Örebro kommun

Tillsyn i Åsbackaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Åsbackaskolan under hösten 2015. Åsbackaskolan besöktes av Skolinspektionen den 7 oktober 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Det finns ingen nationell statistik för Åsbackaskolan. Alla elever läser ämnesområden enligt grundsärskolans kursplan inriktning träningsskola. Enligt rektor när alla elever målen utifrån sina förutsättningar. Det finns elever som ska utredas för att läsa något ämne utifrån grundsärskolans läroplan.

Trygghet och studiero

I Åsbackaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling finns ingen kartläggning som speglar förhållandena i verksamheten. I intervjuer med lärare och personal från elevhälsan framkommer att skolan arbetar aktivt för att förebygga och förhindra kränkande behandling men att det ändå uppstår situationer där personal uppfattar att elever upplever sig kränkta.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Anmärkning	15 mars 2016
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	15 mars 2016

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att Åsbackaskolans största utvecklingsområde är att rektorn utvecklar det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå och följer upp resultaten i förhållande till de nationella målen för att kunna sätta in adekvata utvecklingsåtgärder för verksamheten.

Detta måste skolan åtgärda.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande *

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Specialpedagogiska skolmyndigheten att **senast den 15 mars 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister i Åsbackaskolan i Örebro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Rättelse
26 § förslagen

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Specialpedagogiska skolmyndigheten inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
(6 kap. 6–10 §§ skollagen)

* Rubriken ska
lyda
Föreläggande
och anmärkning

**
och 11 § skollagen

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Se till att arbetet mot kränkande behandling utgår från en aktuell kartläggning i skolan och att åtgärder beslutas utifrån denna kartläggning.
- Den aktuella kartläggningen och en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under året ska dokumenteras i planen mot kränkande behandling.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet bedrivas ett målinriktat arbete och genomföras åtgärder för att förebygga, förhindra och motverka att elever utsätts för kränkande behandling. I detta arbete ingår även att upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra

kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolverkets allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" (SKOLFS 2012:10 s.40 f) bör planerna innehålla konkreta mål som utgår från slutsatserna av kartläggningarna och beskrivningarna av de insatser som ska genomföras under året för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Tillsynen visar att det finns brister i arbetet mot kränkande behandling.

Det framkommer i intervjuer med elevhälsan och lärare att det genomförs åtgärder genom att exempelvis dela på grupper för att motverka kränkande behandling. Vidare uppges att det har diskuterats i vilka situationer kränkningar kan uppstå mellan elever.

Skolinspektionen har tagit del av skolans aktuella plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2015/2016. Planen saknar en aktuell kartläggning av identifierade riskområden trots att det framgår av intervjuer med elevhälsan och lärare att det kan finnas situationer där elever kan kränka varandra. De åtgärder som är beslutade för läsåret utgår inte från någon aktuell kartläggning utan är generella, som exempelvis att upprätta ordningsregler. Lärare uppger i intervju att det är osäkert om det som står i planen handlar om Åsbackaskolan eller Ekeskolan, som är ytterligare en specialskola i Örebro, som rektorn ansvarar för. Rektorn uppger i intervju att hon är medveten om att planen mot diskriminering och kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att det brister i arbetet mot kränkande behandling eftersom planen mot kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan. Skolans har inte i planen dokumenterat identifierade riskområden eller beslutat om vilka åtgärder som utifrån en aktuell kartläggning avses påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Motivering till anmärkning som ingripande

Mot bakgrund av att det på Åsbackaskolan för övrigt bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och stannar vid en anmärkning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Specialpedagogiska skolmyndigheten inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.
(1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för specialskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
(4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för specialskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.
(4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för specialskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Följa upp skolenhetens resultat utifrån de nationella målen.
- Utifrån en analys av det som kommer fram i uppföljningen planera och genomföra adekvata utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla verksamheten.
- Följa upp beslutade utvecklingsåtgärder som syftar till att eleverna ges möjlighet att nå de nationella målen och att skolmiljön är trygg.
- Alla delar av kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Tillsynen visar att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå i Åsbackaskolan i relation till de nationella målen.

Rektorn uppger under intervjun att det för Åsbackaskolan görs en prognos för elevernas måluppfyllelse, ett system som är gemensamt för alla skolor i Specialpedagogiska skolmyndigheten. Enligt rektorn finns det ett 50-tal mål i verksamhetsplanen från huvudmannen för vilka Åsbackaskolan ska redovisa åtgärder men endast ett fåtal av målen rör specialskolans verksamhet. Skolan använder sig, liksom övriga skolor inom Specialpedagogiska skolmyndigheten, dessutom av ett konsultföretag för extern kvalitetssäkring. Konsultföretaget har gjort en granskningsrapport över skolans verksamhet, men rektorn uppger att det inte går att känna igen Åsbackaskolan i denna rapport.

Av intervjun med lärare framkommer att personalen på skolan har fattat beslut om utvecklingsåtgärder för eleverna; att eleverna ska bli en grupp och att elevernas kommunikation ska utvecklas. Rektorn är informerad om dessa utvecklingsområden. Enligt intervju med lärare fortskrider utvecklingsarbetet bra. I dokumentet "begäran om information inför regelbunden tillsyn" uppger rektorn till Skolinspektionen att det finns andra identifierade behov av utveckling på skolan, än dem som uppgetts under lärarintervjun, t ex att utveckla personalens förhållningssätt och bemötande i relation till elevernas kunskapsutveckling. Rektorn uppger också i samma dokument att utvecklingsåtgärder vidtagits som ingår i den myndighetsgemensamma kompetensutvecklingsplanen som bland annat har omfattat etableringen av verksamheten i Örebro och deltagande i huvudmannens gemensamma kompetensutveckling. Vidare uppger rektorn under intervjun att det i dagsläget inte finns något dokumenterat kvalitetsarbete för Åsbackaskolan i relation till de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att det för Åsbackaskolan saknas ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå i relation till de nationella målen som gäller för utbildningen. Det saknas såväl uppföljning av resultat i förhållande till de nationella målen som analys av resultaten i syfte att identifiera, planera och genomföra utvecklingsåtgärder. Bristerna av uppföljning och analys medför att det saknas underlag för att besluta om relevanta åtgärder i syfte att utveckla verksamheten i förhållande till de nationella målen och för att ge eleverna möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen vill framhålla att det är viktigt att kvalitetsarbetet utgår från den egna verksamheten och de förutsättningar som gäller för Åsbackaskolan. Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Åsbackaskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreläggs Specialpedagogiska skolmyndigheten att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

2015-11-30

9 (11)

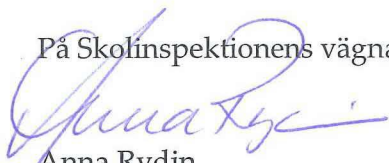
Dnr 43-2015:4774

Förutsättningar för lärande

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Pia Dannqvist
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Åsbackaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen. Se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Åsbackaskolan i Örebro kommun

Åsbackaskolan är en nationell specialskola för elever med hörselnedsättning eller dövhet i kombination med utvecklingsstörning. Skolan har elever i årskurs 1-10 samt förskoleklass. Vid tillfället för tillsyn har skolan fem elever i årskurserna 3-10 och en elev i förskoleklass som är inskriven i Åsbackaskolan men är integrerad i Birgittaskolans verksamhet för förskoleklass. Alla elever läser enligt grundskolans kursplan med inriktning träningskola. Skolan leds av en rektor som även ansvarar för verksamheten i Ekeskolan. Skolan är integrerad i Birgittaskolans lokaler.